

Bűzlő-illatozó hit

A hit világában egyre táguló területre érkeztem. Elsőéves teológus koromban barátaim meghívtak egy budapesti közösségi konferenciára. Noha még mindig voltak fenntartásaim, vállalkoztam az útra. A vonatra egyre többen szálltak fel különböző nyírségi és szabolcsi falvakból. Az egyik zsúfolásig megtelt vasúti kocsiban találtam helyet. Fiatalok, idősek vegyesen, szinte az egész utat énekléssel töltötték. Először ott lett felejthetetlen élmény számomra az az ének, amely örökre beférkőzött bensőmbé, egészséges lelkiületű, csengő hangú falusiak tolmácsolásában:

Kéz, amely kerestél,
Szív, amely szeretted,

Vér, mely eltörölte bűnömet,
Mindörökre áldva legyetek!

Azt sem hallgathatom el, hogy a legbuzgóbb éneklők egyike az egyik falu, züllött életéből Istenhez megtért földbirtokosa volt.

A hosszú út rövidnek bizonyult. Isten jelenlétében nem a földi idő korlátoltságában, hanem a mennyei időben, Isten országának kairozában élünk. A budapesti állomáson vártak bennünket. Egy fiatal ember szegődött mellém. Bemutatkozunk, majd az először látott főváros Duna-parti szakaszán sétáltunk. Mint falusi gyermeknek nem sok időm maradt ennyi élmény feldolgozására, a paloták, a hidak, a folyami gőzösök megcsodálására, mert ismeretlen barátom kívülről befelé terelte figyelmemet. Sallai Mihály nem teológus, kertészeti főiskolai hallgató volt. Olyan kérdések hangzottak el: van-e élő hitem, mi az, ami erre a konferenciára elhozott, mit jelent Jézus Krisztus számomra, hogyan állok a bűneimmel, van-e bizonyosságom és biztos alapom az üdvösségre, s ezekhez hasonlók. Elég határozatlan válaszokat kaphatott tőlem, mert végül is, teológus öntudatom megrökönyödésére, a hosszú séta után váratlan természetességgel imígyen összegezte beszélgetésünket: „Elhiszem, hogy van hited, de van egy nagy baj: nem bűzlesz Jézustól!” Szórol szóra így mondta: „Nem bűzlesz!”

Ez a plasztikus megállapítás nem hagyott békén, mit is jelent ez? Hit, mely bűzlik? Hit, amely nem bűzlik? Sejttem már! Egy hivatására nézve nem teológus megvallja hitét, törődik velem és az a vágya, hogy másokhoz is elérő, eleven hitem legyen. Ne csupán magánhasználatra, hanem mások számára is elkötelező módon higgyek. A pesti zsargon azt mondta a hitre: „bűzlik”. Pál így mondta: „Krisztus jó illata vagyunk mind az üdvözülők, mind az elkárhozók között.” (2Kor 2,15) A kettő ugyanaz tehát. Most, ha jampecesen is, a nem kegyes kifejezés jobban rávillantott az igazságra.

Megértettem, miről van szó, s vágytam a „bűzlő-illatozó” hit többletére.

A konferenciai előadások nem maradtak bennem nyom nélkül. Nem tudományosságukkal hatottak, mint a teológiai

előadások, noha nem voltak színvonaltalanok; belső dinamikájuk fogott meg, amelyhez a személyes megtapasztalás élménye járult. A zsúfolásig megtelt hatalmas teremben az éneklésben és a közös imádkozásban a szentségnek olyan ereje volt jelen, amely elől közömbösen vagy fölényesen kitérni nem lehetett. Az „Itt van Isten köztünk” valósága szinte a levegőben is érezhető volt.

Feltérképeztem nagyjából a gyülekezet felekezeti összetételét is. Nem egyszínű, csupa református volt jelen. Egy görög katolikus férfi mellett ültem, és bőven lehettek más felekezetek mellett evangélikusok is, hiszen az úrvacsorai istentiszteleten egy evangélikus lelkipásztor szolgált. Az előadói gárda rangjára és végzettségére nézve is tarka képet mutatott: hallhattuk nyírségi parasztok, főiskolai diákok, missziói munkások, lelkipásztorok bizonyágtételét is. Az akkori pécsi esperes-lelkész igehirdetés közben rajzzal is szemléltette egy fekete táblán a jánosi levél bizonyágtételét: „Mi tudjuk, hogy általmentünk a halálból az életbe”, (1Jn 3,14) A vonalak, a mértani egyenesek természetesen nem azzal az igénnyel kerültek a táblára, mintha a szent misztériumot hitelesen magyarázhatnák, mégis megsejtették a halálból az életre való átmenetel bizonyosságát. A szavakra ma már nem emlékszem, azok elrepültek, de a vonalak nemcsak tudatomban, hanem bensőmben is élénken megmaradtak.

Az, hogy ezeken az alkalmakon valami egyház-idegen és hitvallásaink betűjével és szellemével meg nem egyező, reformátori örökségünk lényegétől eltérő, szektás jellegű összejövetelekben lenne részem, egyre tarthatatlanabb lett atyai hagyományaimért rajongó gondolkozásom előtt. Még mindig egy kicsit kívülről, kritikus szemmel néztem, figyeltem azt, ami történik, de már nem volt messze az a pillanat, amikor Jerikófalaim leomoltak.